

JPF 2013/149

Rechtbank 's-Gravenhage

23 oktober 2012, 422965/FA RK 12-5121; ECLI:NL:RBSGR:2012:BY2371.

(mr. Bellaart)

[De vrouw] te [woonplaats vrouw],
hierna: de vrouw,
advocaat: mr. L.J. Zietsman te 's-Gravenhage.
Als belanghebbende wordt aangemerkt:
[de man] te [woonplaats man], (Italië),
hierna: de man,
advocaat: mr. X.

Internationale bevoegdheid, Toepasselijk recht, Scheiding van tafel en bed in buitenland, Verzoek echtscheiding Nederlandse rechter

[Verordening Brussel II-bis - 5 ; Rv - 821 ; Rv - 822 ; Rv - 823 ; BW Boek 1 - 179]

» **Samenvatting**

De man heeft de Italiaanse nationaliteit en de vrouw de Nederlandse. Partijen zijn in Italië getrouwd. Uit het huwelijk zijn in Italië twee minderjarigen geboren. Partijen zijn sinds juli 2011 feitelijk uit elkaar. Sindsdien verblijft de vrouw met de minderjarigen in Nederland. Partijen hebben een convenant gesloten, waarin zij onder meer hebben afgesproken dat de minderjarigen aan beide ouders worden toevertrouwd. Volgens de uitspraak van het Gerechtshof te Terni (Italië) van 13 maart 2012 is op gezamenlijk verzoek van partijen de scheiding van tafel en bed uitgesproken en is het door partijen gesloten convenant door het gerechtshof in de beslissing bekrachtigd.

De vrouw heeft in haar verzoek gesteld dat zij voornemens is een verzoek tot echtscheiding in te dienen. De man en vrouw zijn al van tafel en bed gescheiden, waardoor een verzoek tot echtscheiding niet mogelijk is. De vrouw heeft vervolgens gesteld dat zij een verzoek tot omzetting als bedoeld in art. 5 Verordening Brussel II-bis zal doen, waarin bepaald is dat het gerecht van een lidstaat dat een beslissing inzake scheiding van tafel en bed heeft gegeven, ook bevoegd is om die scheiding om te zetten in een echtscheiding, indien de wet van die lidstaat daarin voorziet. In Nederland kan na een scheiding van tafel en bed tot een beëindiging van het huwelijk worden gekomen door indiening van een verzoek tot ontbinding van het huwelijk op grond van art. 1:179 BW.

Art. 821 Rv voorziet in omstandigheden betreffende echtscheiding of scheiding van tafel en bed. De ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed, valt daarbuiten. Hierdoor biedt art. 821 Rv in dit geval geen wettelijke grondslag voor het verzoek van de vrouw.

De rechtbank overweegt voorts dat ook de strekking van art. 821 Rv, gericht op het treffen van ordemaatregelen, niet verenigbaar is met het verzoek omdat met de Italiaanse beslissing reeds een (orde)maatregel is getroffen.

De rechtbank wijst het verzoek van de vrouw af.

[beslissing/besluit](#)

» **Uitspraak**

Procedure

(...; red.)

Feiten

- Partijen zijn op [huwelijksdatum] te [huwelijksplaats] (Italië) gehuwd.
- Uit hun huwelijk zijn geboren: [minderjarige 1], op [geboortedatum] te [geboorteplaats] (Italië) en [minderjarige 2], op [geboortedatum] te [geboorteplaats] (Italië).
- Partijen zijn sinds juli 2011 feitelijk uit elkaar. Sindsdien verblijft de vrouw met de minderjarigen in Nederland.
- Partijen hebben een convenant gesloten, waarin zij onder meer hebben afgesproken dat de minderjarigen aan beide ouders worden toevertrouwd, ook al zijn zij woonachtig bij de vrouw in Nederland, dat de man de kinderen kan zien wanneer hij wil, hetzij in Nederland, hetzij in Italië, maar in ieder geval gedurende een week met Kerst, een week met Pasen en 20 dagen in de zomervakantie, waarbij kosten van de vliegtickets voor een retour Nederland-Italië het eerste jaar voor rekening van de man zijn en de vrouw daarna daarin ook een bijdrage levert, en dat de man het eerste jaar voor het levensonderhoud van ieder kind € 150,= per maand betaalt en daarna € 225,= per maand, terwijl bovendien de school-, ziekte- en gezondheidskosten door partijen bij helfte worden gedeeld.
- Blijkens de overgelegde “Decreto” van het gerechtshof te Terni (Italië) van 13 maart 2012 is op gezamenlijk verzoek van partijen de scheiding van tafel en bed uitgesproken en is het door partijen gesloten convenant door het gerechtshof in de beslissing bekrachtigd. De beslissing is voorzien van een stempel waaruit de rechtbank afleidt dat de beslissing op 29 maart 2012 in werking is getreden.
- De man heeft de Italiaanse nationaliteit en de vrouw heeft de Nederlandse nationaliteit.

Verzoek en verweer

Het verzoek van de vrouw strekt ertoe – bij wijze van voorlopige voorziening – te bepalen dat:

- I. de minderjarigen aan de vrouw worden toevertrouwd;
- II. de man gerechtigd is tot omgang met de minderjarigen tijdens de helft van iedere korte schoolvakantie in Nederland en maximaal 20 dagen gedurende de zomervakantie in Nederland;
- III. de man iedere zondag contact zal hebben met de minderjarigen, ofwel telefonisch ofwel per Skype, tussen 16:00 uur en 17:00 uur;
- IV. met ingang van 6 juli 2011 een door de man aan de vrouw te betalen voorlopige kinderalimentatie van € 205,50 per maand per kind wordt vastgesteld, telkens bij vooruitbetaling vóór de eerste van de maand op een door de vrouw aan te wijzen rekeningnummer te voldoen;
- V. de man de kosten van de vliegtickets (Nederland-Italië en Italië-Nederland) voor zijn rekening neemt, op het moment, doch dit moment zal niet eerder zijn dan de zomer van 2013, dat er weer sprake zal zijn van een verblijf van de kinderen tijdens de helft van de korte vakanties in Italië en maximaal 20 dagen gedurende de zomervakantie;

een en ander voor zover mogelijk met uitvoerbaarverklaring bij voorraad en kosten rechtens.

Beoordeling

De Nederlandse rechter komt te dezen rechtsmacht toe. De rechtbank past in deze voorlopige-voorzieningenprocedure Nederlands recht toe.

De vrouw heeft in haar verzoek gesteld dat zij voornemens is een verzoek tot echtscheiding in te dienen. Ter zitting is besproken dat zij reeds van tafel en bed gescheiden is, zodat een verzoek tot echtscheiding niet mogelijk is. De vrouw heeft vervolgens gesteld dat zij een verzoek tot omzetting als bedoeld in artikel 5 van de verordening Brussel IIbis zal doen, hetgeen naar haar stelling te vergelijken is met een verzoek tot echtscheiding.

Artikel 5 van de verordening Brussel IIbis bepaalt dat het gerecht van een lidstaat dat een beslissing inzake scheiding van tafel en bed heeft gegeven, ook bevoegd is om die scheiding om te zetten in echtscheiding, indien de wet van die lidstaat daarin voorziet. Deze bepaling regelt dus enkel de bevoegdheid van de gerechten en geeft geen aparte procedure voor de omzetting van een scheiding van tafel en bed in een echtscheiding. Voor de voorwaarden en de procedure wordt verwezen naar de interne bepalingen van de lidstaat. In Nederland kan na een scheiding van tafel en bed tot een beëindiging van het huwelijk worden gekomen door indiening van een verzoek tot ontbinding van het huwelijk op grond van artikel 1:179 van het Burgerlijk Wetboek.

Op grond van artikel 821 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv) kunnen de in artikel 822 en 823 Rv genoemde voorlopige voorzieningen door een ieder der echtgenoten worden gevraagd in zaken van echtscheiding of scheiding van tafel en bed. De wetgever heeft dus de mogelijkheid tot het verzoeken van voorlopige voorzieningen beperkt tot zaken van echtscheiding of scheiding van tafel en bed. De ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed, valt daarbuiten, zodat artikel 821 Rv in dit geval geen wettelijke grondslag biedt voor het verzoek van de vrouw.

De rechtbank overweegt voorts dat ook de strekking van artikel 821 Rv, gericht op het treffen van ordemaatregelen, niet verenigbaar is met het verzoek. Immers in de Italiaanse beslissing is in het treffen van (orde)maatregelen reeds voorzien.

De rechtbank komt derhalve tot de conclusie dat het verzoek van de vrouw dient te worden afgewezen, nu haar verzoek een wettelijke grondslag ontbeert.

Beslissing

De rechtbank:

wijst het verzoek van de vrouw af.

» Noot

1. Inleiding

De scheiding van tafel en bed is een juridische procedure die maar zelden voorkomt in Nederland. In 2011 hadden slechts 0,5% van alle procedures tot beëindiging van het huwelijksband betrekking op een scheiding van tafel en bed. Daarnaast hadden ongeveer 0,4% betrekking op een ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed. In de onderhavige zaak, wordt de zeldzaamheid van de nationale scheiding van tafel en bed gekoppeld aan internationale aspecten. Al met al een vrij unieke zaak.

In het kader van voorlopige voorzieningen heeft de vrouw de rechtbank verzocht een aantal voorlopige maatregelen te treffen maar de rechter blijkt zich te hebben gefocust op de Italiaanse scheiding van tafel en bed en het voornemen van de vrouw om een verzoek tot echtscheiding in te dienen. In deze annotatie zal even stil worden gestaan bij de aspecten rondom de scheiding van tafel en bed, alsmede de bevoegdheid met betrekking tot het nemen van voorlopige maatregelen.

2. Scheiding van tafel en bed

2.1. Erkenning van buitenlandse scheiding van tafel en bed

De vraag rijst ten eerste of de Italiaanse scheiding van tafel en bed in Nederland kan worden erkend. Op grond van art. 21 Brussel II-bis worden beslissingen uit andere Europese lidstaten met betrekking tot de materiële onderwerpen die in de Brussel II-bis verordening geregeld zijn (waaronder scheiding van tafel en bed) automatisch erkend in andere lidstaten, zonder dat daartoe enigerlei procedure vereist is. Het is wel opvallend dat er in de uitspraak geen enkele melding van deze bepaling wordt gemaakt. Het is natuurlijk essentieel voordat men de vraag van de omzetting van een scheiding van tafel en bed in een echtscheiding opwerpt, om eerst te weten of men de scheiding van tafel en bed kan erkennen.

2.2. Omzetting van scheiding van tafel en bed in echtscheiding

Nadat men de buitenlandse scheiding van tafel en bed erkend heeft, dan rijst de vraag of de Nederlandse rechter bevoegd is om kennis te nemen van het verzoek om de buitenlandse scheiding van tafel en bed om te zetten in een ontbinding van het huwelijk. In de uitspraak wordt verwezen naar art. 5 Brussel II-bis. Art. 5 Verordening Brussel II-bis bepaalt dat het gerecht van een lidstaat dat een beslissing inzake scheiding van tafel en bed heeft gegeven, ook bevoegd is om die scheiding om te zetten in een echtscheiding, indien de wet van die lidstaat daarin voorziet. Art. 5 Brussel II-bis stemt zowel tekstueel als inhoudelijk overeen met art. 6 Brussel II Verdrag en art. 6 Brussel II Verordening.

Dit artikel is erg beperkt qua reikwijdte. Indien partijen al van tafel en bed zijn gescheiden en vervolgens deze scheiding van tafel en bed wensen om te zetten in een echtscheiding, dan kan een beroep op art. 5 Brussel II-bis worden gedaan. In dit opzicht moet duidelijk onderscheid worden gemaakt tussen het vereiste om gescheiden te hebben gewoond vooraf aan een echtscheiding en een verzoek tot scheiding van tafel en bed (A. Borrás, in: U. Magnus en P. Makowski (red.), *Brussels II-bis Regulation*, Sellier: München, 2012, p. 96). Of een verzoek tot omzetting kan worden gedaan, is afhankelijk van het recht van de aangezochte lidstaat.

Deze bepaling regelt dus enkel de bevoegdheid van de gerechten en geeft geen aparte procedure voor de omzetting van een scheiding van tafel en bed in een echtscheiding. Deze bepaling sluit bovendien de bevoegdheid van de rechter op grond van art. 3 Brussel II-bis niet uit, het is derhalve een extra bevoegdheidsgrond. Gelet op de gewone verblijfplaats van partijen, was de Nederlandse rechter gewoon bevoegd om kennis te nemen van een verzoek tot omzetting van een scheiding van tafel en bed in een echtscheiding. Hetgeen de rechter heeft bepaald, is echter ook terecht, namelijk dat een dergelijk verzoek niet in het kader van een procedure over voorlopige voorzieningen kan worden behandeld.

3. Voorlopige voorzieningen

3.1. Treffen van maatregelen in Nederland betreffende het gezag over de kinderen

Wat tevens opvalt aan deze uitspraak is de discrepantie tussen hetgeen dat lijkt verzocht te zijn en de uiteindelijke gerechtelijke behandeling. De vrouw heeft een viertal verzoeken ingediend op het gebied van het gezag en omgangsrecht. Of de Italiaanse scheiding van tafel en bed in Nederland erkend kan worden, en of de Nederlandse rechter bevoegd is tot de omzetting van de scheiding van tafel en bed in een echtscheiding, staat los van de vraag of aan de Nederlandse rechter rechtsmacht toekomt inzake voorlopige voorzieningen omtrent de minderjarigen. Er lijkt geen aandacht te worden besteed aan de bevoegdheid van de Nederlandse rechter in die kwestie, namelijk met betrekking tot de gezagsvraag. De rechter had zich hier moeten buigen over de vraag of de bevoegdheid van de rechter gebaseerd was op grond van art. 8 Brussel II-bis (gewone verblijfplaats van het kind) of een van de andere gronden, bijvoorbeeld art. 20 Brussel II-bis (spoedeisende procedures). Aangezien de vrouw en kinderen sinds 2011 in Nederland verblijven, is het mijns inziens aannemelijk dat de kinderen hun gewone verblijfplaats in Nederland hadden, waardoor de rechter bevoegd zou zijn op grond van art. 8 Brussel II-bis.

3.2. Erkenning van Italiaanse maatregelen

In de uitspraak wordt verwezen naar voorlopige maatregelen die al door de Italiaanse rechter zijn genomen. Hier wordt echter geen aandacht besteed aan de vraag welke bevoegdheidsgrondslag de Italiaanse rechter heeft gebruikt om deze maatregelen te nemen. Als de Italiaanse rechter zijn bevoegdheid om voorlopige voorzieningen te treffen inzake de minderjarigen op grond van art. 20 Brussel II-bis had gebaseerd (hetgeen waarschijnlijk is als de minderjarigen hun gewone verblijfplaats in Nederland hadden), dan zouden dergelijke maatregelen niet voor erkenning in aanmerking komen in Nederland op grond van Brussel II-bis (HvJ EG 2 april 2009, C-523/07, *NJ* 2009, 457, m.nt. ThMdB (*Purrucker I*)). Bovendien beperkt het feit dat de Italiaanse rechter al maatregelen heeft genomen, de bevoegdheid van de Nederlandse rechter niet om deze maatregelen te wijzigen.

mr. dr. I. Curry-Sumner,